
LANDSTINGET I Östergötland

Hej!

Hälften av befolkningen saknar kunskap om rätten att gå direkt till en sjukgymnast utan en remiss. Därför tar många omvägar innan de får rätt hjälp. Människor lider i onödan och landstingets resurser slösas.

Genom att använda remissfriheten bättre kan Landstinget i Östergötland frigöra ca 34 miljoner kronor per år.

Tyvärr har inte Sjukgymnastförbundet muskler nog att informera alla invånare om remissfriheten.

Vi behöver din hjälp!

Mikael Hjerne

Ordförande Sjukgymnastförbundet, Distrikt Östergötland
070 – 39970 48
mikael.hjerne@lio.se

Remissfritt.se
RAKA VÄGEN TILL EN SJUKGYMNAST

Ospecifik smärta – en folksjukdom

Remissfrihet till sjukgymnast ökar vårdkvaliteten, sparar viktiga resurser och bidrar till en effektiv hälso- och sjukvård. Det är nödvändigt om samhället ska klara sitt uppdrag även i framtiden.

Närmare en halv miljon människor i Sverige har sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. Var fjärde på grund av problem med rörelse- och stödjeorganen. I sjukförsäkringen kostar diagnoser kopplade till rörelse och stödjeorganen, ca 20 miljarder kr. per år. Det motsvarar en tredjedel av den totala kostnaden.

8 av 10 personer kommer någon gång under livet att drabbas av ländryggssmärta. Vanligen (85-90 procent) beror smärtan inte på någon allvarlig sjukdom eller skada och de allra flesta blir bra med tidigt insatt undersökning och individuell behandling av sjukgymnast¹.

Ju fortare en person får sjukgymnastisk behandling vid ländryggssmärta, desto större är möjligheten att bli bra. Detta beskrivs senast i Rehabiliteringsrådets slutbetänkande (SOU 2011:15).

Sjukgymnast är ett legitimationsyrke med egna vetenskapligt grundade undersökningsinstrument och behandlingsmetoder, samt individuellt ansvar. På basis av detta har kåren rätt att göra förstahandsbedömningar av patienter, dvs. remissfrihet.

---

¹ Lena Nordeman 2011: Low back pain and widespread pain in primary health care: Early access to physical therapy, treatment and prognostic factors

Remissfrihet frigör resurser

Varje år sker ca 15 miljoner besök hos allmänläkare i primärvården (källa: SKL exkl. jour). I genomsnitt 1,4 besök per invånare.

En studie som Socialstyrelsen hänvisar till uppskattar att ca 10 procent av besöken hos allmänläkare handlar om smärta och problem med rörelse och stödjeorganen. Det motsvarar ca 1,5 miljoner besök per år. Den stora andelen av dessa skulle kunna slussas direkt till sjukgymnast.

För Landstinget i Östergötland motsvarar ovanstående beräkning ca 512 000 besök hos allmänläkare per år. Av dessa kan i princip var tionde besök, 51 200, slussas direkt till sjukgymnast.

Remissfriheten frigör läkartid. På så sätt kan landstingens kostnader för hyrläkare minskas. Lösningen på läkarbristen ligger inte enbart i att anställa fler läkare. Landstingen måste våga organisera vården annorlunda och införa nya mottagningsmodeller med ökad tillgänglighet.²

Ett besök hos sjukgymnast kostar mindre än hälften av ett motsvarande besök hos en allmänläkare: 510 kronor mot 1190 (Källa: SKL).

Genom att använda remissfriheten bättre kan Landstinget i Östergötland frigöra ca 34 miljoner kronor per år.

---

² Detta har gjorts i primärvården Södra Älvsborg, Trelleborgslyftet i Skåne samt på Gotland

Remissfriheten är okänd

En studie som Synovate har gjort på uppdrag av Sjukgymnastförbundet, visar att hälften av befolkningen inte känner till rätten att gå direkt till en sjukgymnast utan en remiss från läkare.

Kunskapen är ojämnt fördelad i samhället. Ekonomiskt och socialt utsatta känner minst till remissfriheten. Samma grupper som har det sämsta hälsoläget. Allas rätt till god hälso- och sjukvård måste garanteras.

Tre uppmaningar till dig som landstingspolitiker!

- Hela hälso- och sjukvården måste hänvisa patienterna rätt direkt. Följ upp och kräv förbättring om önskvärda resultat inte nås.
- Informera om remissfriheten i landstingens kanaler. Det kommer snabbt att ge avkastning.
- Inför smarta vårdflöden och motverka omvägar. Ta intryck av de som infört väntefria vårdcentraler.

Läs mer om hur Sjukgymnastförbundet vill bidra till en modern hälso- och sjukvård på Remissfritt.se.

